

БОЙКО АНАТОЛІЙ ЛЕОНІДОВИЧ

(до 75-річчя з дня народження)

**доктор біологічних наук, професор,
академік Національної академії аграрних наук і Академії наук
вищої школи України, заслужений діяч науки і техніки України**

– відомий вірусолог, еколог, біотехнолог. Народився 11 березня 1938 р., смт Корнин Попельнянського району Житомирської обл. Доктор біологічних наук (1983), професор (1984), академік НААН (1993), академік АН ВШ України (відділення біології) (1995), лауреат премії ім. Д.К. Заболотного НАН України (1997), заслужений діяч науки і техніки України (2004), лауреат відзнаки Ярослава Мудрого АНВШУ (2004), лауреат Державної премії України (2005). Закінчив Житомирський сільськогосподарський інститут (1962). З 1963 по 1978 року – аспірант, співробітник Інституту мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, з 1978 по 2004 – завідувач кафедри вірусології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. З 2004 – професор кафедри. У 1997 р. – експерт Європейської комісії “Інкокопернікус” (Брюссель). Виступав науковим консультантом із питань вірусології в наукових центрах та університетах Угорщини, Польщі, В’єтнаму, США, Чехословаччини та ін. В 1984-1995 рр. А.Л. Бойко був науковим керівником лабораторії екології і токсикології біологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію (під керівництвом члена-кореспондента АН УРСР С.М. Московця), 1983 р. докторську, а в 1984 р. йому було присвоєно вчене звання професора кафедри вірусології. У 1993 р. обрано дійсним членом (академіком) Української академії аграрних наук.

Наукові дослідження пов’язані зі структурою та функціями вірусів за різних екологічних ситуацій, вивченням нових вірусів рослин (вперше отримав результати з седиментаційних властивостей, морфолого-структурної будови і локалізації цих вірусів у клітині), бактерій риб, розробленням біотехнологій. Він та його учні від-

крили ряд нових положень у поведінці вірусів при дії на них радіації, геліокосмофізичних факторів, у поширенні вірусів у грибах та ін.

Професор А.Л.Бойко зробив вагомий вклад у розвиток науки, зокрема вперше здійснив перенесення генів рослинних вірусів у клітини пухлин ссавців, виявив явище чутливості вірусів до їхніх РНК і ДНК до постійного магнітного поля, що розширює уявлення стосовно їх компліментарності. Здобутком ученого і його учнів є створення новітніх біотехнологій оздоровлення від вірусів понад 500 сортів, клонів рослин, які впроваджено в АПК України. Фундаментальні енциклопедичні знання галузей біології дали йому можливість передбачити, які саме домінуючі наукові напрями досліджень актуально розвивати на перспективу в галузі загальної вірусології і біобезпеки.

Створив наукову школу. Під його керівництвом підготовлено більше 33 кандидатів та докторів наук, він та його учні виконують роботи з космічної біології (НАН України, НАСА – США), екологічного стану довкілля. Ним підготовлено та створено наукову школу “Структура та функція вірусів за різних екологічних умов”, сотні спеціалістів і магістрів вірусологів, які спеціалізувались на кафедрі вірусології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Автор понад 450 наукових праць, зокрема: “Экология вирусом растений” (К., 1990); “Вирусы и вирусные заболевания хмеля и розы эфиромасличной” (К., 1976); “Математичні моделі в дослідженні вірусів рослин” (К., 2001); “Fundamental and applied problems in phytovirology” // Inter conf. – 1994 (Vice Chair); “Bioresources and viruses” II International conference, 1998 (Chairman Organising Committee); “Studying of the influence of Phytovirus of Plants’ Organism in Conditions of Ecological Instability and its Estimation by Mathematical Modelling in CEIS System” // In book: B.Scholz-Reiter, H.-D. Staglmank A Nothe Ed. Process Modelling. – Berlin, 1999 (співавт.) та ін.

Праця А.Л. Бойко на благо людей і науки відзначена високими державними нагородами, почесними грамотами Президій НАН і НААН України, Кабінету Міністрів України, його обрано заслуженим професором КНУ ім. Тараса Шевченка, він є лауреатом премії НААН та лауреатом регіонального конкурсу Міжнародної академії рейтингових технологій і соціології "Золота фортуна - 2012", має зарубіжні дипломи, сертифікати.

Сьогодні А.Л. Бойко є членом спеціалізованих вчених рад, Товариства мікробіологів України, членом редколегій фахових наукових журналів, керівником аспірантів та докторантів, читає лекції в Національному університеті біоресурсів і природокористування, а також студентам фізикам, кібернетикам.

Наші вітання Анатолію Леонідовичу з ювілеєм йдуть із невідомою щирістю і бажанням здоров'я, творчих успіхів і теплоти від учнів, співробітників Інституту мікробіології і вірусології НАН України, Інституту біології Київського Національного університету.

*Колективи Інституту мікробіології і вірусології
ім. Д.К. Заболотного НАН України,*

*Інституту біології та кафедри вірусології
Київського Національного університету
ім. Тараса Шевченка,*

Товариство мікробіологів України,

редколегія і редакція «Мікробіологічного журналу»